

Innspill om tiltakspakker på ulike nivåer med smittevernberedskap

Fagforbundet er landets største fagforening og organiserer nær 8000 kulturarbeidere i kommunal, statlig og privat sektor. Kulturmedlemmene jobber i museum, fritidsklubb, kulturhus, kino, bibliotek, kulturskole, kulturadministrasjon, teater og scene. Fagforbundet Teater og Scene organiserer medlemmer som arbeider teknisk, administrativt og kunstnerisk ved scenekunstvirksomheter i hele Norge.

Fagforbundet Teater og Scene er svært positive til at regjeringen ønsker å gi større forutsigbarhet for sektorene som rammes av koronatiltakene. At det arbeides med et overordnet rammeverk med pakker med smitteverntiltak som kan brukes hvis det blir behov for det er helt i tråd med det Fagforbundet har etterlyst siden starten av pandemien. Departementet har oppfordret organisasjonene til å innhente innspill fra medlemmer der det er aktuelt. På grunn av svært kort varsel og frist for levering av innspill har dette dessverre ikke vært mulig å gjøre i den grad vi skulle ønsket.

1) Overordnet vurdering av konsekvenser av tiltakene på ulike nivå

En overordnet tilbakemelding når det gjelder pakkene med smitteverntiltak er at det bør gå tydelig fram hvilke kriterier som fører til at neste nivå inntreffer. Fagforbundet Teater og Scene opplever at kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt og etterlyser en klar medisinsk faglig begrunnelse for tiltakene.

1 En normal hverdag med økt beredskap:

Denne fasen innebærer slik Fagforbundet Teater og Scene forstår det fortsatt en generell *anbefaling* om 1 meters avstand i samfunnet. Denne anbefalingen vil fortsatt påvirke kultursektoren i noe grad, da det i utgangspunktet ikke er lagt opp til å holde 1 meters avstand på de fleste arrangementer. Mange kan fortsatt være bekymret for store folkemengder og at samfunnet preges av høyt sykefravær med karantene og isolasjon.

2 Lavt tiltaksnivå:

Fagforbundet Teater og Scene er svært positive til alternativet som skisseres av Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet om at det stilles krav om smittevernfaglig forsvarlig drift, men at det *ikke* er en nasjonalt regulert antallsbegrensning. Dette vil være i tråd med en større likebehandling av kultursektoren og andre deler av samfunnet enn vi har sett så langt i pandemien. Det andre alternativet som skisseres med prosentvis kapasitetsbegrensning er en forbedring fra et generelt maksimumsantall som ikke tar hensyn til det enkelte lokales størrelse eller utforming. Det vil fortsatt ha store konsekvenser for de ansattes arbeidshverdag og mulig inntjening for virksomhetene.

3 Moderat tiltaksnivå:

Fagforbundet Teater og Scene mener at de profesjonelle arrangørene må vises tillit, slik som er tilfelle med andre bransjer som er under covid-19-forskriftens §14 a *Krav til smittevernforvarlig drift ved andre virksomheter*. Folkehelseinstituttet skisserer at en mulighet er å overlate risikovurdering og tiltaksvurdering for offentlige arrangementer til arrangørene selv i samråd med kommunene. Fagforbundet Teater og Scene mener dette burde være den foretrukne løsningen for regjeringen. Krav om smittevernfaglig forsvarlig drift, men ikke nasjonalt regulert antallsbegrensning vil være i tråd med et moderat tiltaksnivå sett i lys av det vi har av fakta om smittespredning på arrangementer. Bransjen og våre medlemmer har profesjonell kompetanse på publikumshåndtering og svært mye erfaring med smittevern og risikovurderinger.

Innføres i stedet strengere tiltak rettet mot arrangementer vil det medføre betydelige konsekvenser for våre medlemmer. Fagforbundet Teater og Scene mener tiltakene kan føre til fare for permitteringer hvis det ikke samtidig er en lønnsstøtteordning og andre kompensierende ordninger. I tillegg kan vi oppleve ytterligere tap av kompetanse ved at fagpersoner bytter bransje. Langtidskonsekvensene er vanskelige å forutse, men det kan stilles spørsmål ved om det blir tatt mindre kunstnerisk risiko og at det vil bli mer ensretting hvis det fortsatt knyttes stor grad av usikkerhet til å drive med kulturvirksomhet.

4 Høyt tiltaksnivå:

De strenge begrensningene som rammer arrangementer, vil ha store konsekvenser for hele kultursektoren. Jo mer inngripende tiltakene er jo større vil de allerede nevnte utfordringene bli. I tillegg til å ha en betydelig samfunnskostnad vil inntektstapene bli store, og de med løs tilknytning til arbeidslivet står i fare for å bli særlig hardt rammet igjen.

5 Svært høyt tiltaksnivå:

Fagforbundet Teater og Scene mener det bør være svært høy terskel for å forby arrangementer og stenge ned kulturvirksomheter. Det er svært inngripende og kan påvirke den psykiske helsen og folkehelsen generelt negativt. Det rammer de ansatte og reduserer befolkningens tilgang på felles møteplasser og arenaer for meningsbryting. Ved begrenset eller ingen drift vil det bli økonomiske utfordringer for virksomhetene som kan føre til permitteringer og konkurser. Det er også betydelig risiko for at ansatte som blir permittert finner arbeid i andre sektorer. Kompetanseflukten fra bransjen er allerede kritisk, og man har også mistet to år med rekruttering. Det finnes heller ikke utdanningstilbud i Norge til flere av yrkene innen de scenetekniske fagområdene.

Fagforbundet Teater og Scene minner om at kulturmeldingen slår fast at kunst og kultur er ytringer med samfunnsbyggende kraft, og at et rikt og variert kulturliv er en forutsetning for ytringsfrihet og et velfungerende demokrati. Det å ta del i kulturaktiviteter er verdifullt for den enkelte, og innebærer òg at man blir vant til å møte et mangfold av meninger og ytringsformer. Slik fremmer kulturlivet toleranse og forståelse for andre og skaper refleksjon og innsikt om verdier, identitet og samfunn.

2) Vurdering av risiko for smitte i sin bransje/sector – og hva som er de viktigste risikoreduserende tiltakene

Fagforbundet Teater og Scene mener myndighetene bør kartlegge og dokumentere hva som er de viktigste risikoreduserende tiltakene. Viktig kunnskap om dette kan ha gått tapt i perioden som har gått. Den kunnskapen vi har viser at risikoen for smitteutbrudd på kulturarrangementer er liten. I en undersøkelse utført av Norsk Teater- og Orkesterforening blant medlemsinstitusjonene ble det ikke funnet noen kjente tilfeller av smittespredning blant publikum på musikk- og scenekunstinstitusjonene. Tilsvarende funn har blitt gjort ved kartlegging også blant andre kulturvirksomheter.

Risikoen for å bli smitta ved kultur- og idrettsarrangementer er minimal. Det viser også en ny undersøkelse fra Danmark. Dette må få konsekvenser for hvordan norske myndigheter legger opp arbeidet med eventuelle nye restriksjoner, nedstengninger og kompensasjonsordninger. Dansk Live har tatt initiativ til undersøkelsen kalt SAFE 2.0 som er gjennomført i samarbeid med Københavns Universitet, Roskilde Universitet, RF Experience og Divisionsforeningen. Det viser seg at mange mennesker samlet ikke er ensbetydende med høy risiko for smittespredning. Disse resultatene mener Fagforbundet Teater og Scene at det er naturlig å legge til grunn i det videre arbeidet med tiltakspakker.

Ingen av arrangementene i undersøkelsen førte til store smitteutbrudd. Publikum har et potensielt stort antall nærkontakter, men allikevel har det vært minimal smittespredning til tross for få eller ingen restriksjoner i perioden. Et annet interessant funn i undersøkelsen er at vaksinegraden blant publikum på kulturarrangementer er høy. Publikum har stor tillit til arrangørene og til at andre publikummere følger eventuelle påbud og anbefalinger.

De viktigste risikoreducerende tiltakene slik Fagforbundet Teater og Scene ser det er i stor grad de samme som gjelder i samfunnet ellers. Det vil si styrket renhold, bruk av munnbind, begrenset ferdsel på arbeidsplass/virksomhet, hjemmekontor for de som kan, digitale møter, jevnlig testing, at syke personer holder seg hjemme, bruk av fleksibelt arbeidstidsoppmøte og bakvaktordninger for å redusere antall på jobb samtidig. Ellers er det utviklet smittevernveiledere og det gjøres risikovurderinger i forkant av produksjoner.

3) Vurdering av innretning på tiltakene ved ulike nivå for å få størst mulig kontaktreducerende gevinst og samtidig redusere tiltaksbyrden

Fagforbundet Teater og Scene har i likhet med resten av bransjen bedt om at offentlige arrangementer reguleres på lik linje med øvrige virksomheter som omfattes av §14a i covid-19-forskriften. Helsemyndighetene påpeker at måten arrangementer per dags dato er regulert på har imidlertid noen smidigere løsninger, herunder § 13b annet ledd, som gir unntak fra kravet til en meters avstand for visse deltakere på arrangementer. § 13b annet ledd gir dessuten unntak fra en meter ved faste tilviste plasser. Bestemmelsen i § 14a inneholder derimot en regel om 1 meters avstand uten unntak. Vi deler Helsemyndighetenes vurderinger av at dette er unntak som bør videreføres samtidig som bransjen gis mulighet til å fastsette hvor mange personer som maksimalt kan være til stede i lokalene, beregnet ut fra lokalenes størrelse og utforming.

Hvis ikke myndighetene velger å vise kultursektoren denne tilliten, men går for strengere regulering av antallsbegrensning er Fagforbundet Teater og Scene av den oppfatning at kapasitetsutnyttelse eller begrensning basert på tilgjengelig areal vil være en bedre løsning enn faste maksimale antallsbegrensninger. Det vil bidra til å redusere tiltaksbyrden noe, samtidig som man sikrer fortsatt forsvarlig smittevern og dermed balanserer hensynene noe bedre enn før.

Bransjen er klar til å ta ansvar og kan komme med løsninger som sikrer smittevern faglig forsvarlig drift ved ulike aktiviteter og arrangementer slik Helsemyndighetene etterlyser. Fagforbundet Teater og Scene mener det er svært viktig at kultursektoren får mulighet til å komme med innspill og delta i prosessen med endelig innretning av aktuelle tiltak for å vurdere muligheter for å kunne redusere tiltaksbyrden samtidig som smitteverneffekten ivaretas.

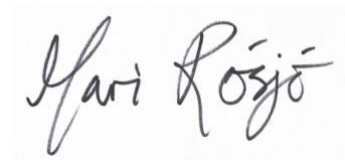
4) Vurdering av nødvendig tid fra beslutning til innføring av tiltak for å kunne innrette seg til justeringer i tiltaksnivå

Alle kulturinstitusjonene er avhengige av langtidsplanlegging og stor grad av forutsigbarhet for å gjennomføre sitt samfunnsoppdrag. Resten av kulturfeltet trenger også en tidshorisont som sikrer at det blant annet er mulig å overholde lov- og avtaleverk. Små, lite inngripende tiltak er det i utgangspunktet ikke et problem at innføres på kort varsel, som 1-2 dager. Mer inngripende tiltak er det behov for at man får litt mer tid til å få på plass. Ved innføring av svært inngripende tiltak må tidshorisonten være en del lenger, minst én uke eller mer, slik at det er mulig å legge nye planer og håndtere endringer og refundering av billetter på en god måte for de ansatte og publikum.

Det er avgjørende at kompensasjonen som følger tiltakene er på plass samtidig som iverksettelsen for å minimere skadene, og at de varer i en god periode etter restriksjonene opphører. Det vil ta tid å få publikum tilbake og hjulene i gang. Ved at rammeverket med tiltakspakker nå utarbeides vil det bidra til noe mer forutsigbarhet som kan bidra til å sikre bedre håndtering av endret smittesituasjon i samfunnet. Dette vil også gjøre det mulig å i større grad å ha alternative planer klare på kort varsel.

5) Synspunkter på bruk av differensierte smitteverntiltak ut fra vaksinestatus, og krav om koronasertifikat som dokumentasjon i den forbindelse. Det bes særlig om innspill om hvilke hensyn som bør ivaretas, hvilke forhold som bør reguleres ved en eventuell forskriftsregulering, forventet nytte og synspunkter på hensiktsmessig innretning.

Fagforbundet har foreløpig ikke tatt stilling til bruk av koronasertifikat og ser at det er flere dilemmaer knyttet til dette. Det er også et spørsmål om det vil være hensiktsmessig hvis smitten av den dominerende virusvarianten ikke påvirkes i særlig stor grad av vaksiner eller tidligere gjennomgått koronasykdom. Samtidig ser man at andre land har hatt positive erfaringer med bruk av koronasertifikat på arrangementer. I den danske undersøkelsen om smitte på kultur- og idrettsarrangementer har det blitt avdekket at bruk av koronasertifikat forbindes med høyt nivå av trygghet blant publikum. Hvis funksjonaliteten i Smittestopp-appen utvikles kan det være et verktøy å ta i bruk ved deltakelse på arrangementer.

Mari Røsjø
Fagforeningsleder

